

Fazakas Levente, a primások primása

A zsűri értékelése szerint rendkívül erős mezőny gyűlt össze az idei népzenei primásversenyen, a júliusi balatonfüredi Anna-bálon. A fődíjat végül egy székelyföldi születésű hegedűs, a Heveder banda primásaként muzsikáló Fazakas Levente nyerte. A verseny szakmai felügyeletét a Hagyományok Háza látta el.

◆ Réfi Zsuzsanna

Fazakas Levente az előadóművészetekben nem híve a versenyeknek, azt viszont jónak tartja, hogy ha már verseny, akkor a népzene is teret kap. „Promoválni kell azt a zenei kultúrát, amit elődeink ránk hagytak, hiszen meggyőződésem, hogy legalább annyi értéket képvisel, mint a mainstream zenei irányzatok” – mondja. A versenyről internetes forrásból értesült, és az utolsó percen döntött úgy, hogy elindul, még a családja, zenekara sem tudott róla. Azért is vett részt a megmérettetésen, mert a kötelező anyagként kijelölt tájegységek közül az egyiket, Kalotaszeget, viszonylag jól ismerte. „Több hírneves primás játékát is muzsikálom a táncházakban. Végül Antal Ferenc Árus mérai primás muzsikálásából választottam, mert közel áll hozzám, s egy régiesebb, táncházakban nem annyira játszott zenéről van szó. Szabadon választottnak pedig alsókálosai, azaz felvidéki, gömöri dallamokat muzsikáltam Molnár Laci bácsi repertoárjából.”

Fazakas úgy látja, napjaink népzenei koncerteznek, táncgyűtéseket kísérnek, azaz sokkal inkább színpadhoz, technikához kötöttek, mint ahogy ők megismerték ezt a zenei műfajt. „Nálunk a mai napig szívesebben muzsikálnak a zenészek egy táncházban, mint koncerten, és ez egy idő után meglátszik a játékmódjukon. Táncházban, erősítő nélkül, mulató, éneklő embereket túlharsogva kell megszólaljon a muzsika, ami sokkal közelebb áll a falusi mulatságokban megszokott játékmódhoz. Elsősorban a vonóval történő játékmódot emelném ki, hiszen ilyen esetben az határozza meg a muzsika erejét, löktetését, hangsúlyozását, dinamikáját. Talán ez az általam természetesnek vélt játék lehetett az, ami javamra billentette a mérleg nyelvét.” S hogy milyen

volt a Magyar Állami Népi Együttes bandájával játszani? „Azt kéne most mondjam, hogy a saját bandámat nem überelte, de nem tehetem. Talán a kalotaszegi muzsikálás a megszokottság miatt jobban esett volna a saját zenekarommal, de a gömöri muzsikába, amit alám raktak, attól fülemig ért a szám.”

Fazakas Levente autentikus forrásból, erdélyi, cigány muzsikustól tanult. „A zenéhez való hozzáállás, alázat, az emberekhez való viszonyulás legalább annyira fontos, mint a tiszta hang vagy pontos ritmus. Talán ez az a dolog, amit megtapasztalás nélkül, felvételekről nem lehet elsajátítani.” A Háromszék Táncgyűttesben való muzsikálásról úgy véli: táncgyűttest kísérni külön szakma, aminek megvannak a sajátos törvényszerűségei. Sokkal több a korlát, mint a szabad muzsikálásban, de talán azt is akkor lehet a legjobban csinálni, ha ezek a korlátok a hallgatóság számára eltűnnek, és szabad zenélés hatását keltik. „Én erre törekszem a zenekarom által. A Háromszék Táncgyűttes történetében kaptunk egy olyan lehetőséget, hogy zenészcentrikus előadást hozhattunk létre, ami azt jelenti, hogy rendhagyó módon a zenészek kapják a főszerepet egy táncelőadásban. Három ilyen produkció készült: a Csávási ballada, Száz évig – ami Netti Sanyi bácsi életútján keresztül mutatja be a kalotaszegi zenészdinasztiákat – és a Banda című előadás, ami egy mezősegi lakodalom táncszínházi feldolgozása, ahogy a palatkai zenekar megélhette.”

S hogy milyen egy jó primás? „Kifelé alkalmazkodó, befelé megirányító. Egy jó primáson múlhat egy jó mulatság attól függően, hogy milyen dallamválasztási döntéseket hoz, mennyire alkalmazkodik a mulatók igényeihez.” ■

A balatonfüredi népzenei primásverseny kiválóságai.

Balról jobbra: Samu Zoltán, Albert Szilárd, Danhauser Pál, Fazakas Levente, Nagy Albert, Cseh Tamás, Ifj. Gelencsér János, Csesznák Zsombor, Csonka Ákos, Soós András és Király Miklós

